Lietas Nr. C03026408
Lietas arhīva Nr. CA-0129-15

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija
šādā sastāvā: sēdes priekšsēdētāja tiesnese L.Mežale,
tiesneses S.Vasiļevska, V.Lohova,
ar sekretāri K.Karpoviču,
piedaloties zv.advokātei T.Kūkojai,

2015.gada 31.martā izskatīja atklātā tiesas sēdē Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 95, /pers. A/ apelācijas sūdzību par Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 9.februāra spriedumu civillietā /pers. A/ prasībā pret Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālo nodaļu un Daugavpils pilsētas domi par īpašuma tiesību atzīšanu uz nekustamo īpašumu.

Aprakstošā daļa

/pers. A/ 2007.gada 1.oktobrī Latgales apgabaltiesā cēla prasību pret Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālo nodaļu un Daugavpils pilsētas domi, ar trešajām personām /pers. B/ un /pers. F/, par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi (lietas 1.sējuma 3.-7. 81.-82.lapa). Prasība pamatota ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 9., 10., 12., 14. un 16.pantu, likuma „Par zemes reformas pabeigšanu Latvijas Republikas pilsētās" 12. panta trešo daļu, Civillikuma 398., 399., 403. un 404.pantu.

Prasības pieteikumā norādīts, ka uz 1940.gada 21.jūliju īpašuma tiesības uz gruntsgabalu Nr./numurs/, Grīvas pilsētā, platībā 3654 m^2, kas ierakstīts Grīvas pilsētas zemesgrāmatu reģistrā /numurs/, bija nostiprinātas prasītāja vectēvam /pers. G/. Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" noteiktajā termiņā un kārtībā prasītāja māte /pers. H/ bija iesniegusi pieteikumu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz bijušajam zemes īpašniekam piederējušo zemi, bet 1996.gada 17.maijā viņa nomira, nepaspējot iesniegt visus nepieciešamos mantošanas tiesību dokumentus.

Tā kā prasītājs apstiprinājās mantojuma tiesībās uz mātes atstāto mantojumu un vēl mātes dzīves laikā 1994.gada 3.martā bija iesniedzis Daugavpils pilsētas zemes komisijā pieteikumu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz vectēvam /pers. I/ piederējušo zemi vai līdzvērtīgas zemes piešķiršanu, pievienojot tam attiecīgus īpašuma tiesības un radniecību apliecinošus dokumentus. Apgalvo, ka prasītāja iesniegtais pieteikums netika izskatīts, jo viņš no zemes komisijas nekādu atbildi nav saņēmis.

Prasītājs norādīja, ka šobrīd zemes nekustamā īpašuma ar kopējo platību 3 547 m^2 vēsturiskajās robežās izveidoti šādi zemes gabali:

1)zemes gabals 595 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/;
2)zemes gabals 598 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/;
3)zemes gabals 610 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/;
4)zemes gabals 600 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/;
5)zemes gabals 593 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/;
6)zemes gabals 551 m^2 platībā /adrese/ kadastra Nr./numurs/.

Prasībā apgalvots, ka atbilstoši Daugavpils pilsētas zemes komisijas sniegtajām ziņām īpašuma tiesības uz pieciem izveidotajiem zemes gabaliem atjaunotas citām personām, savukārt, zemes gabala, ar kadastra numuru /numurs/, robežās atrodas pilsētas nozīmes infrastruktūras objekts - iela. Līdz ar to prasītājs uzskata, ka saskaņā ar likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta trešo daļu, prasītājam ir tiesības saņemt īpašumā līdzvērtīgu zemi, jo īpašuma tiesību atjaunošana vēsturiskajās robežās nav iespējama.

Tāpat arī norāda, ka zemes īpašuma vēsturiskajās robežās izveidots zemes gabals 600 m^2 platībā /adrese/, kadastra Nr./numurs/, kas piesaistīts namīpašumam /adrese/, un kura īpašuma tiesības nav noskaidrotas. Līdz ar to prasītājs uzskata, ka pastāv iespēja viņam atjaunot īpašuma tiesības uz mantojamās zemes daļu 600 m^2 platībā vēsturiskajās robežās, jo namīpašuma īpašniece /pers. B/ nav pieprasījusi šo zemi nedz lietošanā, nedz īpašumā.

Atbildētāja Daugavpils pilsētas dome iesniedza rakstveida paskaidrojumus sakarā ar /pers. A/ celto prasību un tās papildinājumiem (lietas 1.sējuma 49.-50., 92.-93.lapa), norādot, ka atzīst prasību daļā par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi 600 kvadrātmetru platībā, /adrese/, kadastra Nr./numurs/.

Atbildētāja uzskata, ka ir noraidāms prasītāja prasījums par līdzvērtīgas zemes piešķiršanu, jo prasītājs likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" noteiktajā termiņā nav iesniedzis zemes komisijā pieteikumu par strīdus mantojamās zemes piešķiršanu.

Turklāt, atbildētāja norādīja, ka uz strīdus zemes gabala /adrese/, ar kadastra Nr./numurs/, ir izvietots namīpašums, kurš atrodas /pers. K/ valdījumā. Tādēļ, ņemot vērā, ka spriedums lietā var skart namīpašuma valdītājas intereses, atbildētāja norādīja, ka lietā nepieciešams pieaicināt kā trešo personu /pers. K/.

Atbildētāja Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales reģionālā nodaļa iesniedza rakstveida paskaidrojumus sakarā ar /pers. A/ celto prasību un tās papildinājumiem (lietas 1.sējuma 45.-46., 98.lapa), norādot, ka prasību neatzīst pilnīgi, jo tā pēc būtības nav vēršama pret zemes dienestu.

Ar Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 9.februāra spriedumu prasība apmierināta daļēji un prasītājam atjaunotas īpašuma tiesības uz zemes gabalu 600 m^2 platībā /adrese/, ar kadastra Nr./numurs/, taču pārējā daļā prasība par

īpašuma tiesību atjaunošanu uz līdzvērtīgu zemi noraidīta; kā arī izbeigta tiesvedība prasības daļā pret /pers. F/ par īpašuma tiesību atzīšanu uz zemi (lietas 1.sējuma 183.-185.lapa).

Prasītājs/pers. A/ par iepriekš minēto spriedumu iesniedza apelācijas sūdzību, pārsūdzot Civillietu tiesas kolēģijas 2010.gada 9.februāra spriedumu noraidītajā daļā (lietas 1.sējuma 191.-192.lapa).

Apelācijas sūdzībā norādīts, ka tiesa, uzskatot prasītāja pieteikumu par īpašuma tiesību atjaunošanu par neiesniegtu likumā noteiktajā termiņā līdz 1994.gada 1.jūnijam un līdz ar to nepiemērojot likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta trešo daļu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, piešķirot līdzvērtīgu zemi, nav pienācīgi izvērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus.

Norāda, ka jau 1994.gadā Daugavpils pilsētas zemes komisijā tika iesniegti visi nepieciešamie dokumenti – gan izziņa no arhīva par īpašuma tiesībām uz /pers. I/ piederējušo īpašumu, gan radniecību apliecinošie dokumenti, ko netieši apliecina visu šo dokumentu izsniegšanas datumi, proti, 1994.gada 9.decembra Latvijas valsts vēstures arhīva izziņa, /pers. M/ un /pers. A/ dzimšanas apliecības.

Turklāt 1994.gada 3.martā Daugavpils pilsētas zemes komisijā, iesniedzot pieprasījumu par īpašuma tiesību atjaunošanu, prasītājs iesniedza arī grunts Nr.1182f piederības apliecību, kas bija datēta ar 1941.gada 13.jūniju, taču radās problēmas ar precīzas vietas konstatēšanu, kur pašreizējā Daugavpils pilsētas administratīvajā teritorijā šis gruntsgabals atrodas.

Apelators uzskata, ka tiesa nepamatoti piemērojusi likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sesto daļu, jo, lūdzot nodot īpašumā mantojamai zemes daļai 3 054 m^2 platībā līdzvērtīgu zemi Daugavpils pilsētā no līdzvērtīgās zemes kompensācijas fonda, /pers. A/ neskar citu personu intereses. Arī Ministru kabineta 2008.gada 19.maija noteikumos Nr.352 „Līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonda izveidošanas kārtība, kā arī kārtība, kādā aprēķina bijušā zemes īpašuma vērtību, kāda tā bija 1940.gada 21.jūlijā, un kārtība, kādā tiek piešķirta līdzvērtīga zeme bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem" šāda iespēja un kārtība piešķirt mantojamās zemes vietā līdzvērtīgu zemi, pamatojoties uz tiesas spriedumu, ir paredzēta.

Rakstveida paskaidrojumos par apelācijas sūdzību Daugavpils pilsētas dome norādījusi, ka apelācijas sūdzību neatzīst, jo pirmās instances spriedums ir pareizs un tiesa pamatoti noraidījusi prasību daļā par nodošanu prasītājam īpašumā mantojamai zemes daļai 3054 m^2 platībā līdzvērtīgu zemi Daugavpils pilsētā no līdzvērtīgās zemes kompensācijas fonda, jo prasītājs pieteikumu par īpašuma tiesību atjaunošanu nebija iesniedzis likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" noteiktajā termiņā (lietas 1.sējuma 200.lapa).

Tā kā spriedums daļā, ar kuru prasība apmierināta, apelācijas kārtībā nav pārsūdzēts, tas ir stājies likumīgā spēkā. Savukārt, izskatot lietu sakarā ar prasītāja apelācijas sūdzību par spriedumu prasības noraidītajā daļā, Augstākās tiesas Civillietu tiesu palāta pirmās instances tiesas spriedumā ietverto pamatojumu uzskatījusi par pareizu un pilnībā pietiekamu, tāpēc ar 2012.gada 28.jūnija spriedumu /pers. A/ prasību par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi un līdzvērtīgas zemes piešķiršanu Daugavpils pilsētā no līdzvērtīgo zemju kompensācijas fonda noraidījusi (lietas 1.sējuma 230.-239.lapa).

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 19.februāra spriedumu atcelts Civillietu tiesu palātas 2012.gada 28.jūnija spriedums un lieta nodota jaunai izskatīšanai Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijai kā apelācijas instances tiesai (lietas 2.sējuma 12.-22.lapa).

Apelācijas instances tiesas sēdē prasītājs uzturēja apelācijas sūdzību pēc tajā norādītajiem motīviem un lūdza pilnīgi apmierināt prasību.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētājas Daugavpils pilsētas domes pilnvarota pārstāve /pers. O/ apelācijas sūdzībai nepiekrita un lūdza noraidīt prasību daļā par līdzvērtīgas zemes nodošanu īpašumā, atkārtojot rakstveida paskaidrojumos norādītos iebildumus.

Apelācijas instances tiesas sēdē atbildētāja Valsts zemes dienesta pilnvarota pārstāve /pers. P/ apelācijas sūdzībai nepiekrita un lūdza noraidīt prasību pret Valsts zemes dienestu, atkārtojot rakstveida paskaidrojumos norādītos iebildumus.

Trešā persona /pers. B/ iesniedza pieteikumu, kurā paziņoja, ka 2012.gada 15.martā viņa pārdeva būvju īpašumu /adrese/, līdz ar to viņai nav nekādas saistības ar izskatāmo strīdu.

Apelācijas instances tiesa uzskata par iespējamu izskatīt lietu bez trešās personas /pers. B/ klātbūtnes.

Motīvu daļa

Noklausījusies lietas dalībnieku paskaidrojumus tiesai, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos rakstveida pierādījumus, Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka prasība par īpašuma tiesību atjaunošanu uz līdzvērtīgu zemi kā pamatota ir apmierināma.

Civilprocesa likuma 426.panta pirmā daļa noteic, ka apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību un pretapelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajās sūdzībās. Turklāt saskaņā ar Civilprocesa likuma 426.panta otro daļu apelācijas instances tiesa izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā. Prasības priekšmeta un pamata grozījumi nav pieļaujami.

No iepriekš minētās tiesību normas izriet, ka lietas izskatīšanas robežas apelācijas instances tiesā noteic:

1) prasības pieteikums (atbilstoši Civilprocesa likuma 192.pantam un 426.panta otrajai daļai apelācijas instances tiesa taisa spriedumu par prasībā noteikto prasības priekšmetu un uz prasībā norādītā pamata, nepārsniedzot prasījuma robežas);

2) pirmās instances tiesas spriedums (izskata tikai tos prasījumus, kas izskatīti pirmās instances tiesā);

3) apelācijas sūdzība (apelācijas instances tiesa izskata pēc būtības prasītāja celto prasību - vai nu pilnā apjomā, vai kādā tās daļā, atkarībā no apelācijas sūdzībā norādītā).

Pamatojoties uz norādītajiem apstākļiem, Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka apelācijas instances tiesā izskatāma prasība par īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi 3 054 m^2 platībā bijušā zemes īpašnieka mantiniekam /pers. A/, nododot īpašumā līdzvērtīgu zemi.

Pirmās instances tiesa nodibinājusi, ka saskaņā ar Latvijas Valsts vēstures arhīva 1994.gada 9.decembra izziņu Nr.3-R-327 arhīva fonda „Daugavpils-Ilūkstes zemesgrāmatu nodaļa" dokumentos Grīvas pilsētas zemesgrāmatu reģistra Nr./numurs/ nodalījumā ierakstīts nekustamais īpašums – gruntgabals Nr./numurs/, Grīvā (iela nav norādīta, platība – 3 654 m^2), uz 1930.gada 6.jūnija izpirkšanas lēmuma īpašuma tiesības nostiprinātas /pers. I/(lietas 1.sējuma 8.lapa).

Lietā iesniegti pierādījumi, kas apliecina, ka prasītājs /pers. A/ ir zemes īpašnieka /pers. I/ mazdēls un likumiskais mantinieks (lietas 1.sējuma 10.-15., 83.lapa).

Saskaņā ar Latvijas valsts vēstures arhīva 2007.gada 31.oktobta izziņu Nr.5-R-6994 un Daugavpils pilsētas domes 2008.gada 11.februāra izziņu Nr.1-111.08/z zemes gabals Nr./numurs/ Grīvā atrodas Daugavpils pilsētas administratīvās teritorijas robežās 17.kadastra zonā (lietas 24.-25., 1.sējuma 51.-53.lapa). Uz pirmskara gadu zemes gabala pašlaik izvietojas:

1) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, 595 m^2 platībā, /adrese/ piesaistīts namīpašumam. Zemesgabals reģistrēts Daugavpils pilsētas

zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs B/, pamatojoties uz 1997.gada 11.novembra Daugavpils pilsētas zemes komisijas lēmumu;

2) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, 598 m^2 platībā /adrese/, piesaistīts namīpašumam. Zemesgabals reģistrēts Daugavpils pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, pamatojoties uz 2004.gada 26.augusta Daugavpils pilsētas zemes komisijas lēmumu;

3) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, platība 610 m^2, /adrese/, piesaistīts namīpašumam. Zemes gabals reģistrēts Daugavpils pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, pamatojoties uz 2006.gada 6.jūnija Daugavpils pilsētas zemes komisijas lēmumu;

4) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, 600 m^2 platībā, /adrese/, piesaistīts namīpašumam. Zemes gabala īpašuma tiesības nav noskaidrotas;

5) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, 600 m^2 platībā, /adrese/, daļa 380 m^2 platībā, piesaistīts namīpašumam. Zemes gabals reģistrēts zemesgrāmatu nodalījumā Nr./numurs/, pamatojoties uz 1998.gada 25.septembra Daugavpils pilsētas zemes komisijas lēmumu;

6) zemes gabals ar kadastra numuru /numurs/, 593 m^2 platībā, /adrese/, daļa 320 m^2, zemes gabals piesaistīts namīpašumam. Zemes gabals reģistrēts Daugavpils pilsētas zemesgrāmatu nodalījumā Nr.5084,

7) Pārdaugavas ielas daļa 551 m^2 platībā no zemes gabala ar kadastra numuru /numurs/, 13 867 m^2 platībā.

Prasītājs/pers. A/ 1994.gada 3.martā iesniedza Daugavpils pilsētas zemes komisijā iesniegumu un lūdza piešķirt īpašumā vectēvam /pers. I/ piederējušo zemi Grīvas pilsētā (Judovkā), ja tas nebūs iespējams piešķirt citu līdzvērtīgu zemes gabalu Daugavpils pilsētā (lietas 1.sējuma 84., 95.lapa).

Minētie pirmās instances tiesas konstatētie fakti apelācijas vai pretapelācijas sūdzībā nav apstrīdēti un tādējādi, atbilstoši Civilprocesa likuma 430.panta trešās daļas noteikumiem, apelācijas instances tiesā nav jāpārbauda.

Savā apelācijas sūdzībā prasītājs norāda, ka viņam kā bijušā zemes īpašnieka mantiniekam ir tiesības uz zemes īpašuma tiesību atjaunošanu 3 054 m^2 platībā, saņemot īpašumā līdzvērtīgu zemi, jo likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" noteiktajā termiņā viņš iesniedza attiecīgu zemes pieprasījumu, kā arī radniecību un mantojuma tiesību apstiprinošos dokumentus. Konkrētajā situācijā uz minētajiem apstākļiem jāattiecina likuma "Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.pantā trešajā un sestajā daļā noteiktais.

Atbildētāja Daugavpils pilsētas dome iebilda, ka prasītāja prasījums par līdzvērtīgas zemes piešķiršanu nav pamatots, jo prasītājs likumā „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" noteiktajā termiņā nav iesniedzis zemes komisijā pieteikumu par strīdus mantojamās zemes piešķiršanu, proti, līdz 1996.gada 1.jūnijam netika iesniegti radniecību un mantojuma tiesību apstiprinošie dokumenti.

Atbilstoši likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 3.panta noteikumiem mantojuma tiesību realizēšana uz zemi notiek speciālos Latvijas Republikas likumos noteiktajos termiņos un kārtībā, piemērojot Civillikuma normas tajās mantošanas attiecībās, kas nav reglamentētas minētajos speciālajos likumos.

Zemes īpašuma tiesību atjaunošanu pilsētās reglamentē likumi „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" un „Par zemes reformas pabeigšanu pilsētās".

Likuma „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 9.panta otrās daļas 1.punkts noteic, ka zemes īpašuma tiesības tiek atjaunotas fiziskajām personām – bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem – uz zemes gabaliem, kas viņiem piederēja 1940.gada 21.jūlijā. Turklāt atbilstoši šā likuma 6.panta 1.punktam zemes reformas pirmajā kārtā līdz 1992.gada 20.jūnijam bijušajiem zemes īpašniekiem, visiem pašreizējiem zemes lietotājiem un citiem zemes pieprasītājiem jāiesniedz pieprasījums par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu, zemes nodošanu īpašumā vai par zemes piešķiršanu lietošanā tai pilsētas pašvaldībai, kuras teritorijā atrodas pieprasāmais zemes gabals. Saskaņā ar minētā likuma 12.panta sesto daļu, bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuri nav iesnieguši pieprasījumus šā likuma 6.panta 1.punktā noteiktajā termiņā, ir tiesības pieprasīt zemes īpašuma tiesību atjaunošanu līdz 1994.gada 1.jūnijam. Šā termiņa nokavēšanas gadījumā zemes īpašuma tiesības bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem uz zemes gabaliem, kas viņiem piederēja 1940.gada 21.jūlijā, var atjaunot tiesa, ja prasības pieteikums par īpašuma tiesību atjaunošanu tiesai iesniegts līdz 2008.gada 1.septembrim (..) izņemot gadījumus, kad:

1) zemes īpašuma tiesības likumā noteiktajā kārtībā ir atjaunojusi vai ieguvusi cita persona;

2) pilsētas zemes komisija pieņēmusi attiecīgu atzinumu par zemes nodošanu īpašumā par maksu vai par fiziskas personas pieteikumu zemes gabala pirkšanai, vai par pieprasītā zemes gabala piešķiršanu citam bijušajam īpašniekam vai viņa mantiniekiem no līdzvērtīgu zemju kompensācijas fonda;

3) zeme kā apbūvēts vai neapbūvēts īpašuma objekts ir nodota privatizācijai vai atsavināšanai.

No minētā secināms, ka normatīvie akti par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās paredzēja termiņus, kādos bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuri vēlējās īpašuma tiesību atjaunošanu, jāiesniedz pilsētas zemes komisijām pieprasījums par īpašuma tiesību atjaunošanu.

Senāts, iztulkojot likuma ,,Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sesto daļu, vairākkārt norādījis, ka tā piemērojama attiecībā uz tiem bijušajiem īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kuri nav iesnieguši pieprasījumus nedz likuma 6.panta 1.punktā noteiktajā termiņā, nedz arī līdz 1994.gada 1.jūnijam. Šajā gadījumā likumdevējs nav paredzējis iespēju saņemt kompensāciju vai līdzvērtīgu zemi (*sk. Senāta 2007.gada 31.janvāra spriedumu lietā SKC- 48, 2007.gada 14.februāra spriedumu lietā SKC-52, 2007.gada 12.septembra spriedumu lietā SKC- 577*).

Tātad likuma ,,Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sestā daļa paredz īpašuma tiesību atjaunošanu uz zemi pilsētās jau pēc visu likumā noteikto termiņu iestāšanās, ja tajos nav bijis iesniegts pieprasījums, vienīgi tad, ja zemes gabali nav nevienam atdoti un neskar citu personu intereses.

Savukārt šā likuma 12.panta trešā daļa attiecināma uz gadījumiem, ja pieprasījums bija iesniegts likumā noteiktajos termiņos, tas ir, līdz 1992.gada 20.jūnijam vai 1994.gada 1.jūnijam.

Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka atbildētāja Daugavpils pilsētas dome paplašināti tulko likuma ,,Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sesto daļu, saistot zemes pieprasījuma iesniegšanu ar zemes īpašuma tiesību un radniecību apliecinošo dokumentu iesniegšanu (*minētā likuma 10.pants*).

Pretēji norādītajam uzskatam, apelācijas instances tiesa atzīst, ka likumdevējs likuma ,,Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sestās daļas piemērošanu saistīja ar zemes pieprasījuma iesniegšanu, respektīvi ar bijuša īpašnieka vai mantinieka noteiktajā laikā izteikto vēlmi izmantot savas tiesības uz mantojamo zemi, nevis ar zemes īpašuma tiesību un radniecību apliecinošo dokumentu iesniegšanu.

Tādējādi nav izšķirošās nozīmes pušu argumentiem par to, kad un kādus dokumentus prasītājs pievienoja 1994.gada 3.martā iesniegtajam zemes pieprasījumam.

Kā jau norādīts iepriekš, prasītājs 1994.gada 3.martā iesniedzis Daugavpils pilsētas zemes komisijā pieprasījumu par īpašuma tiesību atjaunošanu uz vectēvam /pers. I/ piederējušo zemi Grīvas pilsētā (Judovkā) vai līdzvērtīgas zemes piešķiršanu citā vietā Daugavpils pilsētā (lietas 1.sējuma 84.lapa), ko pēc būtības atbildētāja Daugavpils pilsētas dome arī neapstrīd.

Daugavpils pilsētas zemes komisija 1997.gada 4.februārī zemes lietā Nr.1252 atteicās izskatīt pieteikumu, jo līdz 1996.gada 1.jūnijam nav iesniegti

visi likumā norādītie zemes īpašuma tiesības un mantošanas tiesības apliecinoši dokumenti (lietas 1.sējuma 94.lapa). Taču prasītājs savu aizskarto tiesību aizstāvēšanai cēla prasību tiesā, ievērojot likuma ,,Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 12.panta sestajā daļā noteikto termiņu.

Tādā veidā Civillietu tiesas kolēģija uzskata, ka saskaņā ar Civillikuma 403., 404., 408., 411.panta nosacījumiem prasītājs kā pirmās šķiras likumiskais mantinieks manto no bijušā zemes īpašnieka /pers. I/ mantojamās zemes nogabalu 3 054 m^2 platībā. Atbilstoši „Par zemes reformu Latvijas Republikas pilsētās" 9.panta otrās daļas 1.punkta, 12.panta trešās un sestās daļas nosacījumiem, /pers. A/ kā zemes īpašnieka likumīgajam mantiniekam atjaunojamas īpašuma tiesības uz zemi 3 054 m^2 platībā Daugavpils pilsētā, nododot īpašumā līdzvērtīgu zemi no līdzvērtīgo zemju kompensācijas fonda, kas nozīmē, ka prasība ir apmierināma pilnīgi.

Konkrētajā situācijā apelācijas instances tiesa ņem vērā, ka Ministru kabineta 2008.gada 19.maija noteikumu Nr. 352 "Līdzvērtīgas zemes kompensācijas fonda izveidošanas kārtība, kā arī kārtība, kādā aprēķina bijušā zemes īpašuma vērtību, kādā tā bija 1940.gada 21.jūlijā, un kārtība, kādā tiek piešķirta līdzvērtīga zeme bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem" (turpmāk – MK noteikumi) 2.punkts noteic, ka līdzvērtīgu zemi piešķir bijušajiem zemes īpašniekiem vai viņu mantiniekiem, kas normatīvajos aktos noteiktajā termiņā iesnieguši pieprasījumu par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu uz līdzvērtīgu zemi par īpašumā neatjaunoto, 2940.gada 21.jūlijā piederējušo zemes īpašumu vai tā daļu tās pašas pilsētas administratīvajā teritorijā, ja par to nav piešķirta kompensācija vai līdzvērtīga zeme.

MK noteikumu 14.4.punkts precizē, ka pretendentiem līdzvērtīgu zemi piešķir, ja šādas tiesības ir atzītas ar tiesas spriedumu

Civillietu tiesas kolēģija ņem vērā, ka praitājs /pers. A/ īstenoja ar Civilprocesa likuma 74.panta otrās daļas 10.punktu un 413.pantu piešķirtās tiesības iesniegt apelācijas sūdzību, kurā sniedza priekšstatu par strīda faktiem, pierādījumiem, tiesību normu traktējumiem un citiem apstākļiem. Apelācijas instances tiesa, ievērojot apelācijas sūdzības motīvus apmierināja prasību par zemes īpašuma tiesību atjaunošanu uz līdzvērtīgu zemi, pēc būtības izskatot lietu pretēji pirmās instances tiesas nolēmumam.

Rakstveida paskaidrojumos pamatoti norādīts, ka Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales nodaļa zemes lietā nav veikusi prettiesiskās darbības pret prasītāju, tās rīcība nav prettiesiski aizskarusi prasītāja civilās tiesības zemes īpašuma tiesību atjaunošanas jomā, līdz ar to uz atbildētāju Valsts zemes dienesta Dienvidlatgales nodaļu tiesāšanās izdevumi nav attecināmi.

Atbilstoši Civilprocesa likuma 33.pantam, viens no ar lietas vešanu saistītajiem izdevumu veidiem ir izdevumi par advokāta palīdzību.

Šo izdevumu atlīdzināšanas kārtību un apmēru reglamentē Civilprocesa likuma 44.pants, kura pirmās daļas 1.punkta a)apakšpunkts, noteic, ka atlīdzināmie izdevumi advokāta palīdzības samaksai prasībās, kurām ir mantisks raksturs un kurās prasības summa nepārsniedz 8 500 *euro*, to faktiskajā apmērā, tomēr ne vairāk par 30 procentiem no prasījumu apmierinātas daļas.

Lietā iesniegti: rēķins un maksājuma uzdevums par 86,80 *euro* samaksu zvērinātai advokātei Intai Brūverei par juridisko palīdzību kasācijas instancē un 2014.gada 1.decembra kvīts par juridisko palīdzību un pārstāvību Latgales apgabaltiesā par 250 *euro*, ko /pers. A/ samaksāja zvērinātai advokātei Terēzei Kūkojai.

Civilprocesa likuma 44.panta otrā daļa noteic atbildētāja pienākumu atmaksāt prasītājam izdevumus lietas vešanai, tostarp izdevumus advokāta palīdzības samaksai, ar nosacījumu, ja prasība apmierināta pilnīgi vai daļēji.

Tādējādi strīda ierosināšana tiesā atzīstama par pamatotu arī tad, ja prasība apmierināta daļēji. Tikai tad, ja prasība noraidīta, kas nozīmē, ka atbildētājs nebija devis iemeslu prasības celšanai, strīda ierosināšana tiesā atzīstama par nepamatotu. Konkrētajā gadījumā /pers. A/ prasība apmierināta pilnīgi, līdz ar to no atbildētājas Daugavpils pilsētas domes prasītāja labā piedzenami ar lietas vešanu saistītie izdevumi advokāta palīdzības samaksai 336,80 *euro*.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 39.panta pirmo daļu lietā aprēķināti ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu nosūtīšanu apelācijas instances tiesā 10,85 *euro* (lietas 2.sējuma 26.lapa), kas nav samaksāti iepriekš.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta normu no atbildētājas Daugavpils pilsētas domes valsts labā piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 10,65 *euro*, kas nav samaksāti iepriekš.

Rezolutīvā daļa

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 432.-434.pantu Latgales apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija

n o s p r i e d a

prasību apmierināt pilnīgi.

Atjaunot /pers. A/, personas kods /personas kods/, īpašuma tiesības uz mantojamo zemi Daugavpils pilsētā 3 054 m^2 (trīs tūkstošu piecdesmit četru kvadrātmetru) kopplatībā, nododot īpašumā līdzvērtīgu zemi no līdzvērtīgo zemju kompensācijas fonda.

Piedzīt no Daugavpils pilsētas domes, reģistrācijas numurs 90000077325, /pers. A/, personas kods /personas kods/, labā ar lietas vešanu saistītos izdevumus 336,80 *euro* (trīs simti trīsdesmit seši *euro* 80 centi).

Piedzīt no Daugavpils pilsētas domes, reģistrācijas numurs 90000077325, valsts labā ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 10,85 *euro* (desmit *euro* 85 centi).

Noteikt Daugavpils pilsētas domei sprieduma labprātīgai izpildei 10 dienas no sprieduma stāšanās likumīgā spēkā dienas. Pēc ar lietas izskatīšanu saistīto izdevumu samaksas (valsts labā) kvīts oriģināls šajā noteiktajā termiņā iesniedzams Latgales apgabaltiesā.

Ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi ieskaitāmi Tiesu administrācijas, reģistrācijas Nr.90001672316, kontā Nr.LV51TREL2190458019000, maksājuma uzdevumā norādot: saņēmēja iestāde – Valsts kase, kods – TRELLV22, maksājuma mērķis – 21499, dati lietas identificēšanai.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2015.gada 14.aprīļa, Augstākas tiesas Civillietu departamentā, iesniedzot kasācijas sūdzību Latgales apgabaltiesā.

Tiesas sēdes priekšsēdētāja L.Mežale

Tiesnese S.Vasiļevska

Tiesnese V.Lohova